Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ЄВРОПЕЙСЬКА ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

Методичні рекомендації
до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня денної форми здобуття освіти за спеціальністю
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

Електронний ресурс

Харків – 2026

УДК 327.39(4)(075.8)
Є 24

Рецензенти:

С. І. Лиман – доктор історичних наук, професор, професор кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу ННІ «Каразинський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

О. Б. Зінчина – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук ХНУМГ імені О. М. Бекетов.

Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 9 від 25 червня 2026 року)

Є 24 **Європейська** та євроатлантична інтеграція : методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми здобуття освіти за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» [Електронний ресурс] / уклад. В. П. Солових. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2026. – (PDF 38 с.)

Видання містить програму навчальної дисципліни, інструктивно-методичні матеріали до практичних занять, вказівки до самостійної роботи, методичні рекомендації до підготовки презентацій доповідей та інформаційних повідомлень і питання для підготовки до екзамену.

УДК 327.39(4)(075.8)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2026
© Солових В. П., уклад., 2026

ЗМІСТ

ВСТУП..... 4

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ 6

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ..... 8

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ 11

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ..... 14

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ 16

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ (КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ) 20

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ..... 23

МЕТОДИ НАВЧАННЯ..... 25

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ..... 27

ПОЛІТИКА КУРСУ 30

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ 32

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ 34

ВСТУП

Методичні рекомендації до навчальної дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Дисципліна є обов'язковою освітньою компонентою та спрямована на формування у здобувачів системного розуміння теоретичних засад, інституційних механізмів і практичних аспектів європейської та євроатлантичної інтеграції, функціонування Європейського Союзу і НАТО, а також ролі України у сучасних інтеграційних та безпекових процесах.

Актуальність дисципліни визначається трансформацією архітектури європейської безпеки після 2022 року, наданням Україні статусу кандидата на членство в ЄС, поглибленням співпраці з НАТО та необхідністю підготовки фахівців, здатних професійно аналізувати міжнародні інтеграційні процеси в політичному, безпековому, економічному та інформаційному вимірах.

Метою дисципліни є формування у здобувачів системного бачення європейської та євроатлантичної інтеграції як комплексного міжнародного процесу, розвиток аналітичних навичок оцінювання діяльності інтеграційних об'єднань та здатності визначати місце України у сучасних міжнародних відносинах.

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких **загальних компетентностей**:

– знання та розуміння предметної області міжнародних відносин і специфіки професійної діяльності;

– здатність працювати в міжнародному контексті, враховуючи міжкультурні, політичні та безпекові особливості глобального середовища.

У процесі опанування дисципліни формуються такі **спеціальні (фахові) компетентності**:

– здатність аналізувати міжнародні процеси у політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному контекстах;

– здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, визначати місце України в них;

– усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені;

– здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн і регіонів, закономірностей глобальних процесів та ролі окремих держав для розв'язання професійних завдань;

– здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місце у системі міжнародних відносин та перспективи співпраці України з ними;

– здатність визначати характер і ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати міжнародні комунікації.

Дисципліна забезпечує досягнення таких **програмних результатів навчання**:

– знання природи міжнародного співробітництва та характеру взаємодії між міжнародними акторами;

– розуміння механізмів формування та реалізації зовнішньої політики держав і національних інтересів на міжнародній арені;

– знання природи та механізмів міжнародних комунікацій;

– володіння навичками професійного усного та письмового перекладу з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики та інтеграційних процесів;

– здатність вести фахову дискусію з проблем міжнародних відносин, аргументувати власну позицію та поважати позицію опонентів.

Методичні рекомендації визначають логіку опрацювання тем дисципліни, вимоги до підготовки до семінарських і практичних занять, порядок виконання самостійної та індивідуальної роботи, критерії оцінювання навчальних досягнень і особливості підготовки до підсумкового контролю.

Зміст рекомендацій орієнтований на розвиток критичного мислення, здатності працювати з нормативно-правовими актами ЄС і НАТО, стратегічними документами у сфері інтеграції, сучасними науковими джерелами (2022–2025 рр.), а також формування професійної культури академічної дискусії.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Європейська та євроатлантична інтеграція» викладається у 5 семестрі третього року підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Загальний обсяг дисципліни становить **4 кредити ЄКТС (120 годин)**

Розподіл навчального часу (денна форма навчання)

– Лекції – 32 години

– Семінарські (практичні) заняття – 32 години

– Самостійна робота – 56 годин

– Індивідуальне завдання (контрольна робота) – 15 годин (у межах самостійної роботи.

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Поняття, предмет та завдання курсу.	13	4	4			5
Тема 2. Створення та організація діяльності ЄС	13	4	4			5
Тема 3. Особливості та специфіка реалізації горизонтальних політик ЄС	13	4	4			5
Тема 4. Спільні політичні стратегії ЄС. Європейський ринок, економічний та валютний союз, політика у сфері конкуренції. Основні секторальні політики ЄС	13	4	4			5

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7
Тема 5. Кризові процеси та сценарії подальшого розвитку ЄС, ключові аспекти реформування механізмів єврозони.	13	4	4			5
Тема 6. Особливості інтеграційних процесів до ЄС.	13	4	4			5
Тема 7. Україна-ЄС.	14	4	4			6
Тема 8. Європейська та Євроатлантична система безпеки та роль України в ній.	13	4	4			5
Контрольна робота	15					15
Разом	120	32	32			56

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, предмет та завдання курсу. Основні теорії інтеграції. ЄС і НАТО як сучасні міжнародні об'єднання

Предмет і завдання курсу. Європейська та євроатлантична інтеграція як складова сучасної системи міжнародних відносин. Класичні та сучасні теорії інтеграції: федералізм, неофункціоналізм, міжурядовий підхід, теорії економічної та політичної інтеграції. Європейський Союз як міждержавне інтеграційне об'єднання. НАТО як військово-політичний союз. Спільні та відмінні риси інтеграційних моделей ЄС і НАТО.

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [6]

Додаткова: [1], [2], [3], [7]

Тема 2. Створення та організація діяльності Європейського Союзу

Історія формування ЄС: від Європейського об'єднання вугілля і сталі до сучасного етапу розвитку. Основні договори ЄС. Інституційна структура ЄС: Європейська Рада, Європейський парламент, Рада ЄС, Європейська Комісія, Суд ЄС, Суд аудиторів та допоміжні органи. Лісабонський договір та його значення. Проблема Європейської Конституції. Сучасні виклики та перспективи розвитку ЄС.

Рекомендована література:

Основна: [2], [1], [6]

Додаткова: [1], [2], [3], [5]

Тема 3. Особливості та специфіка реалізації горизонтальних політик ЄС

Поняття горизонтальних політик ЄС. Регіональна політика та політика згуртування: етапи розвитку, інструменти та механізми реалізації. Соціальна політика ЄС. Екологічна політика та «Європейський зелений курс». Економічна

політика ЄС. Вплив горизонтальних політик на держави-члени та країни-партнери.

Рекомендована література:

Основна: [3], [4], [5]

Додаткова: [1], [2], [3], [6]

Тема 4. Спільні політичні стратегії та секторальні політики ЄС

Європейський ринок та чотири свободи. Економічний і валютний союз. Політика конкуренції. Основні секторальні політики ЄС: енергетична, транспортна, інноваційна, промислова, торговельна. Програми досліджень та інновацій (Horizon Europe). Політика сусідства ЄС. Транскордонне співробітництво та єврорегіони. Принцип субсидіарності в регіональній політиці.

Рекомендована література:

Основна: [4], [5], [3]

Додаткова: [1], [2], [3], [6]

Тема 5. Кризові процеси та сценарії подальшого розвитку ЄС

Кризові явища в ЄС: фінансова та боргова кризи, міграційна криза, Brexit, наслідки пандемії COVID-19, війна Росії проти України. Сценарії подальшого розвитку ЄС. Офіційні декларації керівних органів ЄС щодо реформування. Концепція «Європи різних швидкостей». Перспективи реформування механізмів єврозони.

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [6]

Додаткова: [2], [3], [5], [6]

Тема 6. Особливості інтеграційних процесів до ЄС. Теорії та етапи інтеграції

Етапи європейської інтеграції. Угоди, що регулюють інтеграційні процеси. Економічна та валютна інтеграція. Розширення ЄС та критерії членства (Копенгагенські критерії). Теоретичне осмислення сучасних інтеграційних процесів.

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [6]

Додаткова: [1], [2], [3], [5]

Тема 7. Україна – Європейський Союз

Нормативно-правова база відносин Україна – ЄС. Угода про асоціацію та її імплементація. Економічна, екологічна та секторальна співпраця. Статус кандидата України на членство в ЄС. Перспективи інтеграції та адаптація законодавства до acquis communautaire.

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [3]

Додаткова: [1], [2], [3], [5]

Тема 8. Європейська та євроатлантична система безпеки. Україна і НАТО

Становлення європейської та євроатлантичної системи безпеки. Структура та діяльність НАТО. Політика «відкритих дверей». Відносини Україна – НАТО: етапи, інституційні механізми співпраці, сучасний стан та перспективи. Роль України в трансформації системи європейської безпеки.

Рекомендована література:

Основна: [1], [2], [6]

Додаткова: [3], [4], [6], [7]

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття спрямовані на поглиблення та систематизацію теоретичних знань, отриманих під час лекцій, розвиток аналітичного мислення, навичок роботи з нормативно-правовими актами ЄС і НАТО, сучасними науковими джерелами та формування здатності до фахової дискусії.

Підготовка до семінарського заняття передбачає:

– опрацювання лекційного матеріалу;

– вивчення рекомендованої літератури;

– аналіз офіційних документів ЄС і НАТО;

– підготовку відповідей на проблемні питання;

– виконання індивідуальних завдань (доповідь, презентація, аналітична записка тощо).

Виступ студента має бути структурованим, аргументованим, із використанням сучасних джерел (2022–2025 рр.) та чітких висновків.

Тема 1. Теоретичні засади інтеграції. ЄС і НАТО як інтеграційні об'єднання

Питання для обговорення:

1. Сутність та типологія міжнародної інтеграції.
2. Федералізм, неофункціоналізм та міжурядовий підхід: порівняльний аналіз.
3. Європейський Союз як модель наднаціональної інтеграції.
4. НАТО як військово-політичний союз: специфіка інституційної моделі.

Завдання для підготовки:

– скласти порівняльну таблицю теорій інтеграції;

– підготувати короткий аналітичний виступ щодо відмінностей інтеграційних моделей ЄС і НАТО.

Тема 2. Інституційна структура ЄС

Питання для обговорення:

1. Етапи створення ЄС.

2. Повноваження Європейської Ради, Європейського парламенту, Ради ЄС та Європейської Комісії.
3. Значення Лісабонського договору.
4. Проблема демократичного дефіциту в ЄС.

Завдання для підготовки:

– підготувати схему інституційної структури ЄС;

– проаналізувати одну інституцію ЄС із сучасної точки зору.

Тема 3. Горизонтальні політики ЄС

Питання для обговорення:

1. Регіональна політика та політика згуртування.
2. Соціальна політика ЄС.
3. Екологічна політика та «зелений перехід».
4. Економічна координація в межах ЄС.

Завдання для підготовки:

– підготувати приклад реалізації однієї з горизонтальних політик;

– оцінити вплив відповідної політики на Україну.

Тема 4. Секторальні політики ЄС

Питання для обговорення:

1. Економічний і валютний союз.
2. Енергетична політика ЄС та її значення для України.
3. Інноваційна політика та програми досліджень.
4. Політика сусідства ЄС.

Завдання для підготовки:

– підготувати аналітичний виступ щодо однієї секторальної політики;

– порівняти політику ЄС і відповідний сектор в Україні.

Тема 5. Кризові процеси в ЄС

Питання для обговорення:

1. Причини та наслідки Brexit.
2. Фінансові та міграційні кризи в ЄС.
3. Вплив війни Росії проти України на політику ЄС.

4. Сценарії подальшого розвитку інтеграції.

Завдання для підготовки:

– підготувати аналітичну довідку щодо одного кризового явища;

– сформулювати власний прогноз розвитку ЄС.

Тема 6. Етапи та механізми інтеграції

Питання для обговорення:

1. Копенгагенські критерії членства.
2. Етапи розширення ЄС.
3. Економічна та валютна інтеграція.
4. Концепція «Європи різних швидкостей».

Завдання для підготовки:

– скласти хронологію розширення ЄС;

– підготувати короткий аналіз сучасної інтеграційної моделі.

Тема 7. Україна – ЄС

Питання для обговорення:

1. Угода про асоціацію: структура та значення.
2. Статус кандидата України.
3. Імплементація acquis communautaire.
4. Перспективи членства України в ЄС.

Завдання для підготовки:

– підготувати SWOT-аналіз євроінтеграції України;

– виступити з аргументованою позицією щодо термінів вступу України до ЄС.

Тема 8. Україна і НАТО

Питання для обговорення:

1. Структура та принципи діяльності НАТО.
2. Політика «відкритих дверей».
3. Етапи відносин Україна – НАТО.
4. Євроатлантична інтеграція як гарантія безпеки України.

Завдання для підготовки:

– підготувати аналітичний огляд сучасної співпраці Україна – НАТО;

– аргументовано обґрунтувати перспективи членства України в Альянсі.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувачів є невід'ємною складовою опанування дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція» та становить 56 годин навчального навантаження. Вона спрямована на поглиблення теоретичних знань, формування навичок аналітичної роботи, уміння працювати з нормативно-правовими актами Європейського Союзу та НАТО, а також сучасними науковими джерелами.

Самостійна робота передбачає:

– опрацювання лекційного матеріалу;

– підготовку до семінарських занять;

– виконання аналітичних, табличних і творчих завдань;

– підготовку есе, презентацій, аналітичних довідок;

– опрацювання офіційних документів ЄС і НАТО;

– аналіз сучасних наукових публікацій (2022–2025 рр.).

Під час виконання завдань необхідно:

– використовувати актуальні джерела;

– посилатися на офіційні документи та нормативні акти;

– формулювати власні обґрунтовані висновки;

– дотримуватися вимог академічної доброчесності.

Орієнтовні завдання для самостійної роботи за темами

Тема 1. Теоретичні засади інтеграції

1. Законспектувати основні теорії інтеграції (федералізм, неофункціоналізм, міжурядовий підхід).
2. Скласти порівняльну таблицю інтеграційних моделей ЄС і НАТО.
3. Написати есе (2–3 стор.) на тему ролі інтеграції у сучасних міжнародних відносинах.

4. Проаналізувати одну сучасну наукову статтю з проблематики інтеграції та сформулювати висновки.

Тема 2. Інституційна структура ЄС

1. Скласти хронологічну таблицю основних договорів ЄС.
2. Підготувати характеристику повноважень основних інституцій ЄС.
3. Проаналізувати зміни, запроваджені Лісабонським договором.
4. Підготувати коротку аналітичну довідку щодо проблеми демократичного дефіциту.

Тема 3. Горизонтальні політики ЄС

1. Скласти таблицю горизонтальних політик ЄС із зазначенням їхніх цілей та інструментів.
2. Проаналізувати одну з програм регіонального розвитку.
3. Оцінити вплив екологічної політики ЄС на Україну.
4. Підготувати есе щодо значення соціальної політики ЄС.

Тема 4. Секторальні політики ЄС

1. Побудувати схему секторальних політик ЄС.
2. Підготувати аналітичний огляд енергетичної політики ЄС.
3. Проаналізувати програму Horizon Europe.
4. Порівняти транспортну або торговельну політику ЄС і України.

Тема 5. Кризові процеси в ЄС

1. Підготувати аналітичну довідку щодо причин і наслідків Brexit.
2. Узагальнити основні сучасні виклики для ЄС у таблиці.
3. Проаналізувати один із можливих сценаріїв розвитку ЄС.
4. Написати есе щодо перспектив подальшої інтеграції.

Тема 6. Теорії та етапи інтеграції

1. Побудувати схему етапів європейської інтеграції.
2. Проаналізувати критерії вступу до ЄС.
3. Підготувати реферат (4–5 стор.) щодо уроків інтеграції для України.
4. Законспектувати матеріали щодо концепції «Європи різних швидкостей».

Тема 7. Україна – ЄС

1. Скласти хронологію відносин Україна – ЄС.
2. Проаналізувати стан виконання Угоди про асоціацію.
3. Провести SWOT-аналіз інтеграції України до ЄС.
4. Підготувати аналітичний виступ щодо перспектив членства.

Тема 8. Україна і НАТО

1. Порівняти роль ЄС, НАТО та інших організацій у системі європейської безпеки.
2. Проаналізувати етапи відносин Україна – НАТО.
3. Підготувати письмовий огляд сучасних ініціатив НАТО.
4. Написати есе щодо значення євроатлантичної інтеграції для безпеки України.

Форми подання результатів самостійної роботи

– аналітична записка;

– есе;

– презентація;

– таблиця або схема;

– короткий реферат;

– усний виступ із візуальним супроводом.

Оцінювання здійснюється з урахуванням повноти розкриття теми, аргументованості, використання сучасних джерел, логічності викладу та наявності власних висновків.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Тема 1. Поняття, предмет та завдання курсу. Основні теорії інтеграції. ЄС і НАТО

1. У чому полягає предмет і завдання курсу європейської та євроатлантичної інтеграції?
2. Яке місце інтеграційних процесів у сучасній системі міжнародних відносин?

3. Розкрийте сутність федералізму як теорії інтеграції.
4. У чому полягає зміст неофункціоналізму?
5. Охарактеризуйте міжурядовий підхід до інтеграції.
6. Які основні відмінності між економічною та політичною інтеграцією?
7. Які ключові ознаки Європейського Союзу як інтеграційного об'єднання?
8. Які функції виконує НАТО у сучасній системі міжнародної безпеки?
9. У чому полягають спільні риси інтеграційних моделей ЄС і НАТО?
10. Які принципові відмінності між ЄС і НАТО як міжнародними організаціями?

Тема 2. Створення та організація діяльності Європейського Союзу

1. Які етапи формування Європейського Союзу можна виокремити?
2. У чому значення Європейського об'єднання вугілля і сталі?
3. Які основні договори визначають функціонування ЄС?
4. Яку роль відіграє Лісабонський договір у розвитку ЄС?
5. Охарактеризуйте структуру інституцій ЄС.
6. Які функції виконує Європейська Комісія?
7. У чому полягає роль Європейського парламенту?
8. Які повноваження має Рада Європейського Союзу?
9. У чому полягає проблема Європейської Конституції?
10. Які сучасні виклики стоять перед інституційною системою ЄС?

Тема 3. Особливості та специфіка реалізації горизонтальних політик ЄС

1. Що розуміється під горизонтальними політиками ЄС?
2. Які основні напрями регіональної політики ЄС?
3. У чому полягає політика згуртування ЄС?
4. Які інструменти реалізації регіональної політики ЄС?
5. Які ключові елементи соціальної політики ЄС?
6. У чому полягає зміст екологічної політики ЄС?
7. Які цілі «Європейського зеленого курсу»?
8. Як реалізується економічна політика ЄС?

9. Який вплив горизонтальних політик на держави-члени?
10. Як горизонтальні політики впливають на країни-партнери ЄС?

Тема 4. Спільні політичні стратегії та секторальні політики ЄС

1. У чому полягає сутність чотирьох свобод ЄС?
2. Які особливості функціонування внутрішнього ринку ЄС?
3. Що таке економічний і валютний союз?
4. Які принципи політики конкуренції ЄС?
5. Охарактеризуйте енергетичну політику ЄС.
6. Які особливості транспортної політики ЄС?
7. У чому полягає інноваційна політика ЄС?
8. Яке значення програми Horizon Europe?
9. Що таке політика сусідства ЄС?
10. У чому полягає принцип субсидіарності?

Тема 5. Кризові процеси та сценарії подальшого розвитку ЄС

1. Які основні кризи пережив Європейський Союз у XXI столітті?
2. У чому причини фінансової та боргової криз ЄС?
3. Які наслідки міграційної кризи для ЄС?
4. У чому полягає сутність Brexit?
5. Як пандемія COVID-19 вплинула на ЄС?
6. Який вплив має війна Росії проти України на ЄС?
7. Які основні сценарії подальшого розвитку ЄС?
8. Що означає концепція «Європи різних швидкостей»?
9. Які напрямки реформування єврозони?
10. Які офіційні позиції ЄС щодо майбутніх реформ?

Тема 6. Особливості інтеграційних процесів до ЄС. Теорії та етапи інтеграції

1. Які етапи європейської інтеграції можна виокремити?
2. Які угоди регулюють інтеграційні процеси в ЄС?
3. У чому полягає економічна інтеграція?
4. Які особливості валютної інтеграції?

5. Що таке розширення ЄС?
6. Які Копенгагенські критерії членства?
7. Які вимоги до країн-кандидатів?
8. Які виклики супроводжують процес розширення ЄС?
9. Які теорії пояснюють сучасні інтеграційні процеси?
10. Які перспективи подальшої інтеграції ЄС?

Тема 7. Україна – Європейський Союз

1. Яка нормативно-правова база відносин Україна – ЄС?
2. У чому полягає зміст Угоди про асоціацію?
3. Які основні напрями співпраці Україна – ЄС?
4. Як відбувається імплементація Угоди про асоціацію?
5. Яке значення має статус кандидата для України?
6. Які економічні аспекти співпраці з ЄС?
7. Які екологічні ініціативи реалізуються у співпраці з ЄС?
8. Що таке acquis communautaire?
9. Як відбувається адаптація законодавства України до норм ЄС?
10. Які перспективи вступу України до ЄС?

Тема 8. Європейська та євроатлантична система безпеки. Україна і НАТО

1. Що становить європейську систему безпеки?
2. Які основні елементи євроатлантичної системи безпеки?
3. Яка структура НАТО?
4. Які функції виконує НАТО?
5. У чому полягає політика «відкритих дверей» НАТО?
6. Які етапи відносин Україна – НАТО?
7. Які інституційні механізми співпраці Україна – НАТО?
8. Який сучасний стан відносин Україна – НАТО?
9. Яку роль відіграє Україна в системі європейської безпеки?
10. Які перспективи інтеграції України до НАТО?

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ (КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ)

Індивідуальна робота з дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція» передбачає виконання **контрольної роботи**, яка є обов'язковим видом навчальної діяльності та складовою поточного контролю.

Контрольна робота спрямована на:

– систематизацію та поглиблення теоретичних знань;

– розвиток аналітичного мислення;

– формування навичок роботи з офіційними документами ЄС і НАТО;

– уміння застосовувати теоретичні положення до аналізу сучасних інтеграційних процесів;

– розвиток навичок аргументованого письмового викладу матеріалу.

Загальні вимоги до оформлення

– обсяг роботи – 10–12 сторінок;

– шрифт – Times New Roman, 14 кегль;

– міжрядковий інтервал – 1,5;

– поля – стандартні (2–2,5 см);

– структура: титульна сторінка, зміст, основна частина (відповідно до завдань варіанта), висновки, список використаних джерел;

– обов'язкове використання сучасних джерел (2022–2025 рр.), офіційних документів ЄС, НАТО та України;

– дотримання принципів академічної доброчесності.

Структура контрольної роботи

Контрольна робота складається з чотирьох завдань:

1. Теоретичне питання (розкриття ключових понять, концепцій, механізмів).
2. Аналітичне завдання (поглиблений аналіз конкретного процесу, явища або документа).
3. Табличне або порівняльне завдання (структурування матеріалу у вигляді таблиці).

4. Творче завдання (есе з аргументованою позицією автора).

Методичні рекомендації щодо виконання окремих завдань

1. Теоретичне питання

Необхідно:

– чітко визначити основні поняття;

– подати структурований виклад матеріалу;

– використовувати сучасні джерела;

– зробити узагальнюючі висновки.

Текст має бути логічним, без надмірного цитування, із власними формулюваннями.

2. Аналітичне завдання

Рекомендується:

– визначити проблему або дослідницьке питання;

– проаналізувати нормативні акти, статистичні дані або офіційні документи;

– зіставити різні підходи;

– сформулювати власні обґрунтовані висновки.

Аналітична частина має демонструвати здатність до критичного осмислення матеріалу.

3. Табличне завдання

Таблиця повинна:

– бути структурованою та логічною;

– містити чіткі критерії порівняння;

– завершуватися коротким узагальненням.

Не допускається формальне або поверхове заповнення таблиці без пояснень.

4. Творче завдання (есе)

Есе має:

– містити чітко сформульовану авторську позицію;

– бути логічно структурованим (вступ – аргументація – висновок);

– містити приклади та аргументи;

– демонструвати самостійність мислення.

Критерії оцінювання контрольної роботи (максимум – 20 балів)

1. Розкриття теоретичного питання – 5 балів,

1 бал – відповідь фрагментарна, поверхнева, без використання термінів.

2 бали – наведено основні поняття, але без достатніх пояснень і прикладів.

3 бали – відповідь структурована, але неповна; є неточності.

4 бали – повна відповідь із прикладами, проте недостатньо аргументована.

5 балів – ґрунтовна, логічна, аргументована відповідь із залученням сучасних джерел.

2. Виконання аналітичного завдання – 5 балів

1 бал – наведено лише загальні факти без аналізу.

2 бали – поверхнева характеристика, слабкі висновки.

3 бали – аналіз присутній, але неповний або без порівнянь.

4 бали – якісний аналіз із власними висновками, але без глибоких аргументів.

5 балів – глибокий, критичний аналіз, зіставлення різних джерел, обґрунтовані висновки.

3. Табличне завдання – 4 бали:

1 бал – таблиця неповна, неструктурована.

2 бали – таблиця виконана, але бракує логіки чи чіткості.

3 бали – таблиця повна, структурована, але без висновків.

4 бали – таблиця логічна, наочна, з узагальненнями й висновками.

4. Творче завдання (есе) – 4 бали

1 бал – коротка відповідь без логіки й аргументів.

2 бали – наявна думка, але без достатнього обґрунтування.

3 бали – есе логічне, з прикладами, але без оригінальності.

4 бали – оригінальне, аргументоване есе з критичними висновками та прикладами.

5. Оформлення, використання джерел, грамотність – 2 бали

1 бал – робота містить помилки в оформленні або бракує посилань.

2 бали – робота оформлена згідно вимог, використано сучасні джерела, відсутні грубі мовні помилки.

Разом: 20 балів

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Підготовка презентацій є важливою складовою навчального процесу з дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція» та спрямована на розвиток аналітичних, комунікативних і презентаційних навичок здобувачів. Презентація може готуватися в межах семінарського заняття, самостійної або індивідуальної роботи.

Метою підготовки презентації є:

– систематизація теоретичного матеріалу;

– формування вміння структуровано подавати інформацію;

– розвиток навичок публічного виступу;

– здатність аргументовано відстоювати власну позицію.

Загальні вимоги до презентації

– обсяг – 8–12 слайдів;

– тривалість виступу – 5–7 хвилин;

– чітка логічна структура;

– використання сучасних джерел (2022–2025 рр.);

– наявність висновків;

– дотримання академічної доброчесності.

Рекомендована структура презентації

1. **Титульний слайд**
2. Назва теми, ПІБ здобувача, група, дисципліна.
3. **Постановка проблеми**
4. Коротке обґрунтування актуальності теми.

3–6. **Основна частина**

– ключові поняття та теоретичні положення;

– аналітичні дані;

– приклади з сучасної практики;

– нормативні документи (за потреби).

7–9. **Аналітичний блок**

– порівняння підходів;

– оцінка сучасного стану проблеми;

– вплив на Україну.

10. **Висновки**

11. Чітко сформульовані узагальнення та власна позиція.

Методичні рекомендації щодо змісту

– Не перевантажувати слайди текстом (до 6–8 рядків на слайд).

– Використовувати схеми, таблиці, інфографіку.

– Уникати копіювання тексту з підручників або сайтів.

– Формулювати тези коротко та змістовно.

– Обов’язково робити акцент на аналітичній складовій.

Вимоги до усного виступу

– чіткість та логічність викладу;

– дотримання регламенту;

– використання професійної термінології;

– аргументованість позиції;

– готовність відповідати на запитання.

Не рекомендується зачитувати текст зі слайдів або користуватися повним письмовим текстом виступу.

Критерії оцінювання презентації

Оцінюється:

– відповідність темі;

– глибина розкриття матеріалу;

– аналітичність;

– використання сучасних джерел;

– якість візуального оформлення;

– рівень публічного виступу;

– наявність власних висновків.

Презентація повинна демонструвати здатність здобувача не лише відтворювати інформацію, а й критично її осмислювати.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція» організовується на засадах поєднання теоретичної підготовки з аналітичною та дискусійною роботою здобувачів. Використовуються сучасні освітні технології, що сприяють формуванню професійних компетентностей у сфері міжнародних відносин, інтеграційних процесів та міжнародної безпеки.

Основні методи навчання

1. Лекційні методи

– проблемна лекція;

– лекція-дискусія;

– лекція з елементами аналізу документів;

– мультимедійна лекція із використанням презентацій та інфографіки.

Лекційні заняття спрямовані на формування системного бачення інтеграційних процесів, розуміння інституційних механізмів ЄС і НАТО, а також сучасних викликів європейській та євроатлантичній інтеграції.

2. Дискусійні методи

– академічна дискусія;

– дебати;

– круглий стіл;

– моделювання переговорів (імітація засідання Європейської Ради або консультацій Україна – НАТО).

Застосування дискусійних методів сприяє розвитку аргументованого мовлення, здатності формулювати власну позицію та поважати позицію опонентів.

3. Аналітичні методи

– аналіз нормативно-правових актів ЄС та НАТО;

– кейс-метод (розгляд конкретних ситуацій);

– порівняльний аналіз інтеграційних моделей;

– SWOT-аналіз інтеграційних процесів;

– робота зі статистичними та аналітичними матеріалами.

Аналітичні методи формують здатність оцінювати міжнародні процеси у політичному, економічному та безпековому вимірах.

4. Самостійна та дослідницька робота

– підготовка аналітичних записок;

– написання есе та рефератів;

– підготовка презентацій;

– опрацювання сучасних наукових публікацій.

Самостійна робота забезпечує поглиблення знань, розвиток навичок критичного мислення та вміння працювати з інформаційними джерелами.

5. Інтерактивні та цифрові методи

– використання електронних ресурсів ЄС і НАТО;

– онлайн-курси та освітні платформи;

– мультимедійні засоби навчання;

– дистанційні консультації.

Інтерактивні методи сприяють підвищенню мотивації здобувачів та інтеграції сучасних цифрових технологій у навчальний процес.

Використання зазначених методів забезпечує формування у здобувачів здатності аналізувати міжнародні інтеграційні процеси, оцінювати роль України у європейській та євроатлантичній системі безпеки та здійснювати професійну комунікацію у міжнародному середовищі.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Контроль знань здобувачів з дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція» здійснюється відповідно до принципів системності, об'єктивності, прозорості та академічної доброчесності. Оцінювання спрямоване на перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу, сформованості аналітичних умінь, здатності застосовувати знання до аналізу сучасних інтеграційних процесів, а також уміння вести аргументовану професійну дискусію.

Система контролю передбачає поєднання поточного та підсумкового контролю.

1. Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять і в межах виконання самостійної та індивідуальної роботи.

Формами поточного контролю є:

– усні відповіді та виступи на семінарських заняттях;

– участь у дискусіях і дебатах;

– оцінювання презентацій;

– перевірка виконання завдань самостійної роботи;

– оцінювання контрольної роботи (індивідуального завдання);

– тестові завдання (за потреби).

Максимальна кількість балів за поточну діяльність – **60 балів**.

Поточний контроль дозволяє оцінити:

– повноту та глибину засвоєння теоретичного матеріалу;

– здатність до критичного та порівняльного аналізу;

– уміння працювати з нормативно-правовими актами ЄС і НАТО;

– логічність і структурованість відповідей;

– активність здобувача в освітньому процесі.

2. Індивідуальна робота (контрольна робота)

Контрольна робота є обов'язковим елементом поточного контролю та оцінюється в межах 20 балів (у складі 60 балів поточної діяльності).

Оцінювання здійснюється за такими критеріями:

– повнота та логічність розкриття теоретичного питання;

– глибина та аргументованість аналітичного завдання;

– структурованість і змістовність табличного завдання;

– обґрунтованість і самостійність творчого завдання (есе);

– відповідність вимогам оформлення та використання сучасних джерел.

Для допуску до підсумкового контролю здобувач повинен виконати контрольну роботу та набрати мінімально необхідну кількість балів за поточну діяльність.

3. Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі **екзамену** відповідно до навчального плану.

Максимальна кількість балів за екзамен – **40 балів**.

Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань:

– теоретичне питання 1 – до 10 балів;

– теоретичне питання 2 – до 10 балів;

– теоретичне питання 3 – до 20 балів.

Тривалість виконання екзаменаційної роботи – до 80 хвилин.

Критерії оцінювання теоретичних питань (1 та 2 питання – до 10 балів кожне)

10 балів – повна, логічна, структурована відповідь із використанням професійної термінології, сучасних джерел та аргументованими висновками.

6–9 балів – достатньо повне розкриття питання, правильне використання основних понять, проте відповідь недостатньо глибока або не містить розгорнутих висновків.

3–5 балів – відповідь загалом правильна, але поверхова або фрагментарна, без належного аналізу.

1–2 бали – відповідь неповна, з суттєвими помилками, відсутня логічна структура.

Критерії оцінювання третього теоретичного питання (до 20 балів)

20 балів – ґрунтовний, комплексний аналіз проблеми; глибоке розкриття теоретичних засад; використання сучасних наукових джерел; порівняльний підхід; чітко сформульовані висновки та власна аргументована позиція.

15–19 балів – повна відповідь із належним рівнем аналізу, проте без достатньої глибини або розширеного порівняльного аспекту.

10–14 балів – відповідь правильна за змістом, однак аналіз обмежений, аргументація недостатньо розгорнута.

5–9 балів – поверхове висвітлення питання, відсутність системності.

1–4 бали – фрагментарна відповідь із суттєвими помилками.

Умови проведення екзамену

– під час екзамену забороняється використання сторонніх матеріалів та електронних пристроїв без дозволу викладача;

– у разі порушення правил здобувач отримує нульову оцінку;

– підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума балів за поточну діяльність (до 60 балів) та екзамен (до 40 балів).

4. Загальна шкала оцінювання

Загальна кількість балів за дисципліну – **100 балів**.

Оцінювання здійснюється за чотирирівневою шкалою:

90–100 балів – відмінно

70–89 балів – добре

50–69 балів – задовільно

0–49 балів – незадовільно

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача: проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу); участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Система контролю знань забезпечує комплексну оцінку рівня підготовки здобувачів та сприяє формуванню професійних компетентностей у сфері міжнародних відносин, європейської та євроатлантичної інтеграції.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу з дисципліни «Європейська та євроатлантична інтеграція» визначає принципи організації навчального процесу, правила взаємодії між викладачем і здобувачами, вимоги до виконання навчальних завдань та дотримання академічної доброчесності.

1. Академічна доброчесність

Здобувачі зобов’язані дотримуватися принципів академічної доброчесності:

– самостійне виконання письмових робіт;

– обов’язкове посилання на використані джерела;

– недопущення плагіату, фабрикації або фальсифікації даних;

– недопущення використання сторонньої допомоги під час підсумкового контролю.

У разі виявлення порушень академічної доброчесності робота не зараховується або оцінюється відповідно до внутрішніх нормативних актів закладу вищої освіти.

2. Відвідування занять

Відвідування лекцій і семінарських занять є обов’язковим. Систематична участь у семінарах є важливою складовою формування підсумкової оцінки.

У разі пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов’язаний відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

3. Виконання завдань

– Завдання самостійної та індивідуальної роботи подаються у встановлені строки.

– Роботи, подані із запізненням без поважної причини, можуть оцінюватися зі зниженням балів.

– Всі письмові роботи повинні відповідати встановленим вимогам до оформлення.

4. Комунікація

Комунікація між викладачем і здобувачами здійснюється під час занять, консультацій або через офіційні електронні засоби зв’язку.

Здобувачі повинні:

– дотримуватися академічної етики;

– формулювати питання коректно та аргументовано;

– поважати позицію інших учасників навчального процесу.

5. Активність та ініціативність

Заохочується:

– участь у наукових конференціях, круглих столах, форумах;

– проходження онлайн-курсів з проблематики європейської інтеграції;

– підготовка додаткових аналітичних матеріалів;

– участь у науково-дослідній роботі.

Додаткова активність може враховуватися під час оцінювання за погодженням із викладачем.

6. Підсумковий контроль

Допуск до екзамену можливий лише за умови виконання контрольної роботи та набрання мінімально необхідної кількості балів за поточну діяльність.

Під час екзамену забороняється використання сторонніх матеріалів та електронних пристроїв без дозволу викладача.

Політика курсу спрямована на створення академічного середовища, що забезпечує відповідальність, професійність, відкритість до дискусії та формування високих стандартів підготовки фахівців у сфері міжнародних відносин.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Основна література

1. Артьомов І. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: стан і перспективи реалізації (2014–2022 рр.) : монографія. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022. 176 с.
2. Європейська та євроатлантична інтеграція : навчальний онлайн-курс. Київ : Національне агентство України з питань державної служби, 2023. URL: https://pdp.nacs.gov.ua/courses/yevropeiska-ta-yevroatlantychna-intehratsiia-29 (дата звернення: 08.09.2025).
3. Цифрова Європа : програма ЄС у сфері цифровізації, яка відкриває можливості для України. Київ, 2023. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/integration/euintegration/ (дата звернення: 08.09.2025).
4. Connecting Europe Facility (CEF) : програма ЄС, що сприяє розвитку логістичної інфраструктури. Київ, 2023. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/integration/euintegration/ (дата звернення: 08.09.2025).
5. Горизонт Європа. Interreg NEXT. EU4Health : програми ЄС, до участі в яких приєдналася Україна. 2022–2023. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/integration/euintegration/ (дата звернення: 08.09.2025).
6. Євроатлантична інтеграція України : офіційний портал. Київ, 2024. URL: https://sies.gov.ua/mizhnarodne-spivrobitnytstvo/yevroatlantychna-intehratsiia (дата звернення: 08.09.2025).

Допоміжна література

1. Артьомов І. В., Віднянський С. В., Тодоров І. Я., Токар П. В. Європейська інтеграція і безпека України: виклики 2020-х років : монографія. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. 214 с.
2. Мельник Т. М. Зовнішня політика України у 2020-х роках: європейський та євроатлантичний вимір : монографія. Київ : КНЕУ, 2022. 244 с.
3. Кравчук О. Я. Геополітика сучасності: війна і нова архітектура безпеки : навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2023. 220 с.
4. Пашков М. Україна – НАТО: новий етап партнерства в умовах війни // Національна безпека і оборона. 2022. № 1–2. С. 5–15.
5. Марчук В. Європейська безпека в умовах війни: нові виклики для міжнародних систем // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». 2023. № 18. С. 44–56.
6. Шишкін І., Дацьо Т. Трансформація європейської та глобальної системи безпеки після 2022 року // Journal of Innovations and Sustainability. 2023. Вип. 7(4). С. 55–67.
7. Тодоров І. НАТО та Україна: стратегічне партнерство у 2020-х роках // Міжнародний науковий вісник. 2022. № 1(25). С. 12–22.

Офіційні документи та інтернет-ресурси

– Офіційний портал Європейського Союзу: https://europa.eu

– Офіційний сайт Європейської Комісії: https://ec.europa.eu

– Офіційний сайт Європейського парламенту: https://www.europarl.europa.eu

– Офіційний сайт Ради ЄС: https://www.consilium.europa.eu

– Офіційний сайт НАТО: https://www.nato.int

– Урядовий портал з питань європейської інтеграції України: https://eu-ua.kmu.gov.ua

– Офіційний портал співробітництва Україна – НАТО: https://sies.gov.ua

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. ЄС та НАТО як сучасні міжнародні об’єднання.
2. Соціальна політика ЄС.
3. Сценарії подальшого розвитку ЄС: офіційні декларації та сценарії керівних органів ЄС.
4. ЄС як міждержавне об’єднання держав щодо економічної, політичної і безпекової співпраці.
5. Політика охорони навколишнього середовища.
6. Перспективи євроінтеграції та ЄС з позиції інтеграційних лідерів – Франції та Німеччини.
7. НАТО як військово-політичний блок.
8. Економічна політика ЄС.
9. Основні етапи європейської інтеграції.
10. Історія утворення ЄС. Інституційна структура ЄС.
11. Основні секторальні політики ЄС.
12. Угоди, що регулюють європейську інтеграцію.
13. Сучасні проблеми та перспективи функціонування ЄС.
14. Політика в галузі досліджень і технологій («Горизонт 2020»).
15. Етапи економічної і валютної інтеграції в ЄС.
16. Специфіка нормативно-правової взаємодії України та ЄС.
17. Промислова та підприємницька політика ЄС.
18. Структура та функції Європейської Ради.
19. Структура та функції Європейського парламенту.
20. Енергетична політика ЄС.
21. Економічна співпраця України та ЄС.
22. Екологічна політика ЄС.
23. Спільна транспортна політика ЄС.
24. Структура та функції Ради Європейського Союзу.
25. Структура та функції Європейської Комісії.

26. Торгівельна політика ЄС.
27. Специфіка інтеграційних процесів в Україні.
28. Специфіка становлення європейської та євроатлантичної безпеки.
29. Комунітарна регіональна політика ЄС.
30. Структура та функції Європейського Суду, Загального Суду і Суду аудиторів.
31. Структура та функції допоміжних органів Європейського Союзу.
32. Еволюція регіональної політики ЄС.
33. Організація та діяльність НАТО.
34. Структура НАТО.
35. Транскордонне і прикордонне співробітництво ЄС.
36. Європейська Конституція: загальна характеристика.
37. Регіональна політика та політика згуртування: історичні етапи.
38. Єврорегіони. Інституційна основа принципу субсидіарності та нова регіональна політика ЄС.
39. Політика відкритих дверей НАТО.
40. Специфіка інтеграційних процесів України до НАТО.
41. Політика сусідства з ЄС.
42. Регіональна політика та політика згуртування: теорія та практика сучасності.
43. ЄС та НАТО як сучасні міжнародні об’єднання.
44. Соціальна політика ЄС.
45. Сценарії подальшого розвитку ЄС: офіційні декларації та сценарії керівних органів ЄС.
46. ЄС як міждержавне об’єднання держав щодо економічної, політичної і безпекової співпраці.
47. Політика охорони навколишнього середовища.
48. Перспективи євроінтеграції та ЄС з позиції інтеграційних лідерів – Франції та Німеччини.
49. НАТО як військово-політичний блок.

50.Економічна політика ЄС.

51.Основні етапи європейської інтеграції.

52.Історія утворення ЄС. Інституційна структура ЄС.

53.Основні секторальні політики ЄС.

54.Угоди, що регулюють європейську інтеграцію.

55.Сучасні проблеми та перспективи функціонування ЄС.

56.Політика в галузі досліджень і технологій («Горизонт 2020»).

57.Етапи економічної і валютної інтеграції в ЄС.

58.Специфіка нормативно-правової взаємодії України та ЄС.

59.Промислова та підприємницька політика ЄС.

60.Структура та функції Європейської Ради.

61.Структура та функції Європейського парламенту.

62.Енергетична політика ЄС.

63.Економічна співпраця України та ЄС.

64.Екологічна політика ЄС.

65.Спільна транспортна політика ЄС.

66.Структура та функції Ради Європейського Союзу.

67.Структура та функції Європейської Комісії.

68.Торгівельна політика ЄС.

69.Специфіка інтеграційних процесів в Україні.

70.Специфіка становлення європейської та євроатлантичної безпеки.

71.Комунітарна регіональна політика ЄС.

72.Структура та функції Європейського Суду, Загального Суду і Суду аудиторів.

73.Структура та функції допоміжних органів Європейського Союзу.

74.Еволюція регіональної політики ЄС.

75.Організація та діяльність НАТО.

76.Структура НАТО.

77.Транскордонне і прикордонне співробітництво ЄС.

78.Європейська Конституція: загальна характеристика.

79. Регіональна політика та політика згуртування: історичні етапи.
80. Єврорегіони. Інституційна основа принципу субсидіарності та нова регіональна політика ЄС.
81. Політика відкритих дверей НАТО.
82. Специфіка інтеграційних процесів України до НАТО.
83. Політика сусідства з ЄС.
84. Регіональна політика та політика згуртування: теорія та практика сучасності.
85. ЄС та НАТО як сучасні міжнародні об'єднання.
86. Соціальна політика ЄС.
87. Сценарії подальшого розвитку ЄС: офіційні декларації та сценарії керівних органів ЄС.
88. ЄС як міждержавне об'єднання держав щодо економічної, політичної і безпекової співпраці.
89. Політика охорони навколишнього середовища.
90. Перспективи євроінтеграції та ЄС з позиції інтеграційних лідерів – Франції та Німеччини.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПОБОРНОЇ СИЛИ (В ТОМУ ЧИСЛІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ ПАНДЕМІЮ)

В умовах дії **обставин непереборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Європейська та євроатлантична інтеграція» (https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=7457).

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Солових Віталій Павлович

ЄВРОПЕЙСЬКА ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

Методичні рекомендації
до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми здобуття освіти за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 25.06.2026. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 1,95. Обсяг 0,371 Мб. Зам. № 305/26.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна